

مسائل فصل ششم

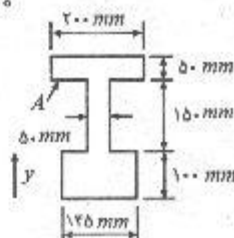
۱-۶ تا ۵-۶. مطلوب است تعیین لنگر ماند (ممان اینرسی) لیمرخهای نشان داده شده در شکل نسبت به محور افقی مار بر مرکز هندسی سطح (محور مرکزی افقی). برای تعیین مشخصات هندسی نیمرخهای نورد شده از جداول ضمیمه استفاده نمایید.

$$\sum Ay = 50 \times 200 \times 275 + 50 \times 150 \times 175 + 145 \times 100 \times 50$$

$$\sum Ay = 4787500 \text{ mm}^2$$

$$\sum A = 50 \times 200 + 50 \times 150 + 145 \times 100 = 32000 \text{ mm}^2$$

$$\bar{y} = \frac{\sum Ay}{\sum A} = 150 \text{ mm}$$

مسئله ۱-۶

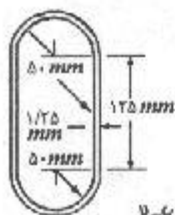
$$I = \sum (I_o + A d^2) \quad , \quad I_o = \frac{1}{12} b h^3$$

$$I_1 = \frac{1}{12} \times 200 \times (50)^3 + (50 \times 150) \times (50)^2 = 1583 \times 10^{-8} \text{ m}^4$$

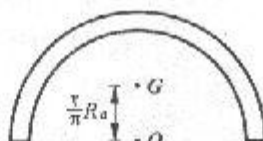
$$I_2 = \frac{1}{12} (50 \times 150)^3 + (50 \times 150) \times (50)^2 = 188 \times 10^{-8} \text{ m}^4$$

$$I_3 = \frac{1}{12} (145 \times 100)^3 + (145 \times 100) \times (50)^2 = 1571 \times 10^{-8} \text{ m}^4$$

$$I = \sum I_i = 334 \times 10^{-8} \text{ m}^4$$

مسئله ۲-۶

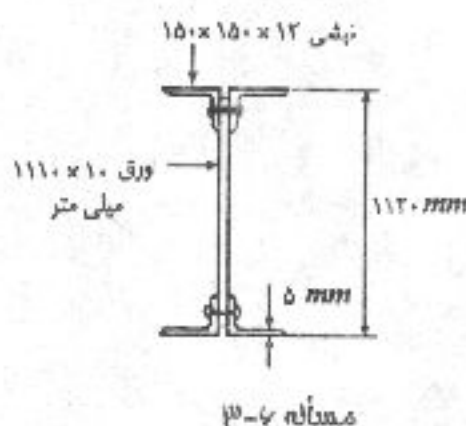
$$I_O = \frac{1}{2} \pi R_a^4 \quad I_O = I_G + A d^2 \Rightarrow I_G = I_O - A d^2$$

$$I_G = \frac{\pi}{2} R_a^4 - (\pi R_a^2) \left(\frac{5}{8} R_a \right)^2 = 0.95 \pi R_a^4$$

$$R_a = \frac{50 + 50/25}{2} = 50.625 \text{ mm}$$

$$I = 2 \times \left[\frac{1}{12} (125)(125)^3 \right] + 2 \left[(0.95) \pi (50.625)^4 (1/25) \right]$$

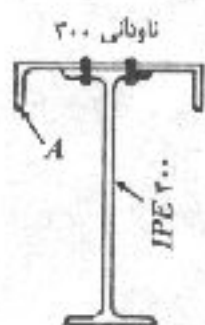
$$+ 2 \left[\pi (50.625)(125) \right] \left[\frac{125}{2} + \frac{2(50.625)}{\pi} \right] = 407 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

از جدول ۱۰ ضمیمه مقدار ممان اینرسی نیمرخ نبشی $150 \times 150 \times 12$ برابر با 737 cm^4 و سطح مقطع آن $34/8 \text{ cm}^2$ بدست می آید. بنابراین ممان اینرسی کل به طریق زیر محاسبه می شود:

$$e = 4/12 \text{ cm} \quad d = \frac{1120}{2} - 4/2 = 518/8$$

$$I = \frac{1}{12} \times 10 (1110)^3 + 4 \times (737 \times 10^4) + 4(3480) (518/8)^2 = 4/916 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

مشخصات مربوط به IPE 400 و ناودانی ۳۰۰ به ترتیب از جداول ۴ و ۸ ضمیمه استخراج می شود.

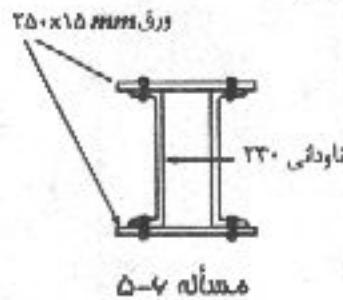
$$e = 2/7 \text{ cm} = 27 \text{ mm} \quad \text{ناودانی ۳۰۰}$$

نیمرخ	$A (\text{mm}^2)$	$y (\text{mm})$	$Ay (\text{mm}^3)$
IPE 400	$84/5 \times 100$	۰	۰
ناودانی ۳۰۰	$58/8 \times 100$	$200 + 10 - 27 = 183$	$10/76 \times 10^5$
Σ	۱۴۳۳۰	—	$10/76 \times 10^5$

$$\bar{y} = \frac{\Sigma Ay}{\Sigma A} = \frac{10/76 \times 10^5}{14330} = 75/1 \text{ mm}$$

نیمرخ	$A (\text{mm}^2)$	$d (\text{mm})$	$A d^2 (\text{mm}^4)$	$I_x (\text{mm}^4)$
IPE 400	$84/5 \times 100$	75/1	$47/66 \times 10^6$	23130×10^4
ناودانی ۳۰۰	$58/8 \times 100$	107/9	$68/46 \times 10^6$	495×10^4
Σ	—	—	$116/12 \times 10^6$	$236/25 \times 10^6$

$$I = \Sigma (I_x + A d^2) = 358/27 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

مشخصات ناودانی ۲۴۰ (از جدول ۸ ضمیمه):

$$A = 42/3 \text{ cm}^2 \quad I = 3600 \text{ cm}^4 \quad \text{ارتفاع} = 240 \text{ mm}$$

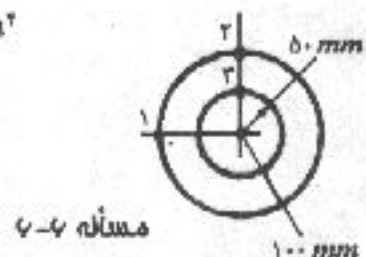
$$I = 2(3600 \times 10^4) + 2\left[\frac{1}{12} \times 250(15)^3 + (250 \times 15) \times \left(\frac{240}{2} + 7/5\right)^2\right]$$

$$= 1/94 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

۶-۶ تا ۱۰-۶. بر مقاطع و نیمرخهای نشان داده شده در شکل، لنگر خمشی مثبتی معادل ۵۴۰۰۰ نیوتن متر در حول محور خنثی اثر می‌کند. مطلوب است تعیین تنشهای خمشی در نقاط نشان داده شده که توسط یک نقطه پررنگ مشخص شده‌اند.

$$I = \frac{\pi}{4} (R^4 - r^4) = \frac{\pi}{4} (100^4 - 50^4) = 73/63 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_1 = -\frac{My_1}{I} = 0$$

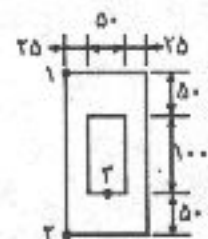

$$\sigma_2 = -\frac{My_2}{I} = -\frac{54 \times 10^6 (\text{N.mm}) \times 100 (\text{mm})}{73/63 \times 10^8 (\text{mm}^4)} = -73/34 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$\sigma_r = -\frac{My_r}{I} = \frac{1}{4} \sigma_2 = -36/67 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$I = \frac{1}{12} BH^3 - \frac{1}{12} bh^3$$

$$= \frac{1}{12} (100)(200)^3 - \frac{1}{12} (50)(100)^3 = 62/5 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

مسئله ۷-۶

$$\tau_1 = \frac{My_1}{I} = -\frac{54 \times 10^6 \times 100}{62/5 \times 10^8} = -86/4 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری}) \quad (\text{ابعاد بر حسب میلی متر})$$

$$\sigma_1 = -\frac{My_1}{I} = +86/4 \text{ MPa} \quad (\text{کششی})$$

$$\sigma_r = -\frac{My_r}{I} = \frac{1}{4} \sigma_1 = 43/2 \text{ MPa} \quad (\text{کششی})$$

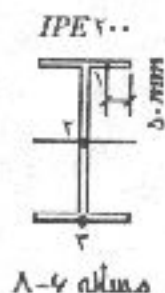
$$I = 1940 \text{ cm}^4$$

از جدول ۴ ضمیمه:

$$\sigma_1 = - \frac{54 \times 10^3 \times (100 - 1/5)}{1940 \times 10^2} = - 252/7 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

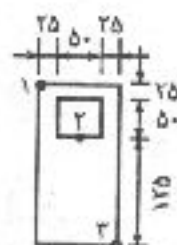
$$\sigma_2 = 0 \quad (y_2 = 0)$$

$$\sigma_3 = - \frac{My_3}{I} = - \frac{54 \times 10^3 \times (-100)}{1940 \times 10^2} = + 278/3 \text{ MPa} \quad (\text{کششی})$$

مسئله ۸-۴

$$\bar{y} = \frac{\sum Ay}{\sum A} = \frac{(200 \times 100) \times 0 - (50 \times 50) \times 50}{200 \times 100 - 50 \times 50} = - 7/14 \text{ mm}$$

مسئله ۹-۴

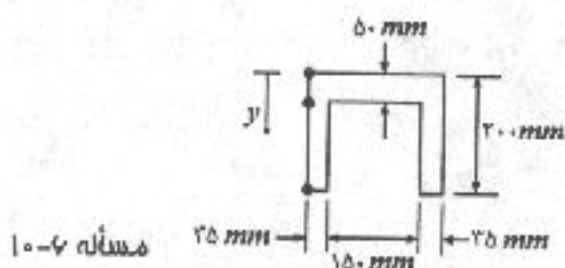
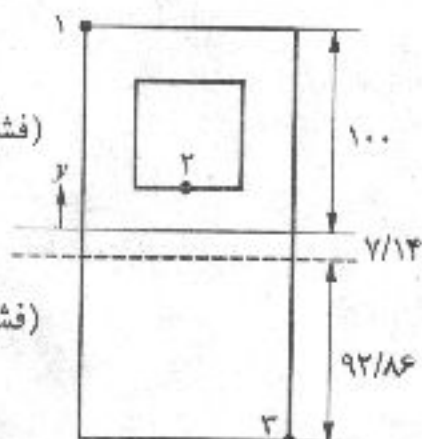
$$I = \frac{1}{12} (100)(200)^3 + (100 \times 200)(7/14)^2 - \frac{1}{12} (50 \times 50)^3 - (50 \times 50)(57/14)^2$$

$$= 59 \times 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_1 = - \frac{My_1}{I} = - \frac{54 \times 10^3 \times 107/14}{59 \times 10^6} = - 98 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$\sigma_2 = - \frac{My_2}{I} = - \frac{54 \times 10^3 \times 32/14}{59 \times 10^6} = - 29/4 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$\sigma_3 = - \frac{My_3}{I} = - \frac{54 \times 10^3 \times (-92/16)}{59 \times 10^6} = + 85 \text{ MPa} \quad (\text{کششی})$$

مسئله ۱۰-۴

$$\bar{y} = \frac{\sum Ay}{\sum A} = \frac{2 \times 35 \times 200 \times 100 + 150 \times 50 \times 25}{2 \times 35 \times 200 + 150 \times 50} = 73/8 \text{ mm}$$

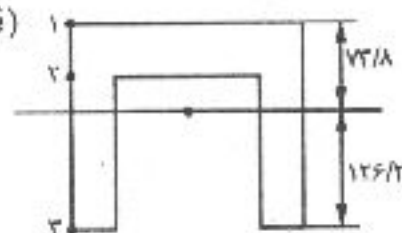
$$I = \frac{1}{12} (150)(50)^3 + (150 \times 50)(48/8)^2 + 2 \times \frac{1}{12} (35)(200)^3$$

$$+ 2 \times (35 \times 200)(26/2)^2 = 75/7 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_1 = - \frac{My_1}{I} = - \frac{54 \times 10^6 (73/8)}{75/7 \times 10^9} = - 52/6 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$\sigma_2 = - \frac{My_2}{I} = - \frac{54 \times 10^6 (23/8)}{75/7 \times 10^9} = - 17 \text{ MPa} \quad (\text{فشاری})$$

$$\sigma_3 = - \frac{My_3}{I} = - \frac{54 \times 10^6 (-126/2)}{75/7 \times 10^9} = + 90 \text{ MPa} \quad (\text{کششی})$$

۱۱-۶. مطلوب است تعیین اساس مقطع نیمرخهای $INP260$ و $IPB300$ و ناودانی 200 براساس ابعاد آنها.

با استفاده از جداول ۳، ۶، ۸ ضمیمه مشخصات لازم استخراج می‌گردند.

$$INP260 : I_{xx} = 5740 \text{ cm}^4, \quad I_{yy} = 288 \text{ cm}^4, \quad h = 260 \text{ mm}, \quad b = 113 \text{ mm}$$

$$S_{xx} = \frac{I_{xx}}{c_x} = \frac{5740}{\frac{26}{2}} = 441/5 \text{ cm}^3, \quad S_{yy} = \frac{I_{yy}}{c_y} = \frac{288}{\frac{11/3}{2}} = 50/9 \text{ cm}^3$$

$$IPB300 : I_{xx} = 25170 \text{ cm}^4, \quad I_{yy} = 8560 \text{ cm}^4, \quad h = 300 \text{ mm}, \quad b = 300 \text{ mm}$$

$$S_{xx} = \frac{25170}{\frac{30}{2}} = 1678 \text{ cm}^3, \quad S_{yy} = \frac{8560}{\frac{30}{2}} = 570/7 \text{ cm}^3$$

$$200 \text{ ناودانی} : I_{xx} = 1910 \text{ cm}^4, \quad I_{yy} = 148 \text{ cm}^4, \quad h = 200 \text{ mm}, \quad b = 75 \text{ mm}$$

$$S_{xx} = \frac{1910}{\frac{20}{2}} = 191 \text{ cm}^3, \quad S_{yy} = \frac{I_{yy}}{b - e_y} = \frac{148}{7/5 - 2/51} = 27 \text{ cm}^3$$

۱۲-۶. مطلوب است تعیین لنگر خمشی مجاز یک تیر چوبی با مقطع مربع مستطیل 50×100 میلی‌متر در دو حالت زیر:

الف: وقتی که خمش در حول محور خنثای موازی با ضلع 50 میلی‌متر اتفاق می‌افتد.

ب: وقتی که خمش در حول محور خنثای موازی با ضلع 100 میلی‌متر اتفاق می‌افتد.

تنش مجاز چوب مساوی $8/4$ نیوتن بر میلی‌متر مربع (مگاپاسگال) می‌باشد.

(الف)

$$I = \frac{1}{12} bh^3 = \frac{1}{12} (50)(100)^3 = 4/17 \times 10^9 \text{ mm}^4 = 4/17 \times 10^{-9} \text{ m}^4$$

$$M = \frac{\sigma I}{c} = \frac{(8/4 \times 10^6)(4/17 \times 10^{-9})}{50 \times 10^{-3}} = 70/1 \text{ N.m}$$

خمش خالص / ۱۴۵

$$I = \frac{1}{12} (100)(50)^3 = 1/04 \times 10^9 \text{ mm}^4 = 1/04 \times 10^{-9} \text{ m}^4 \quad (\text{ب})$$

$$M = \frac{(8/4 \times 10^6)(1/04 \times 10^{-9})}{25 \times 10^{-3}} = 349 \text{ N.m}$$

۱۳-۶. مطلوب است طراحی یک تیر از نیم رخ IPB که تحت لنگر خمشی ۳۰ کیلونیوتن متر قرار دارد، در دو حالت زیر:

الف: وقتی که خمش در حول محور $x-x$ اتفاق بیفتد.

ب: وقتی که خمش در حول محور $y-y$ اتفاق بیفتد.

تنش خمشی مجاز را مساوی ۱۵۰ نیوتن بر میلی متر مربع در نظر بگیرید.

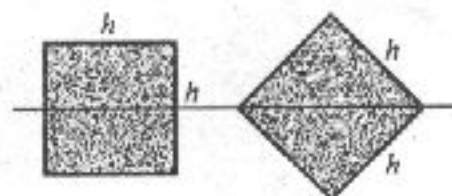
$$S = \frac{M}{\sigma} = \frac{30 \times 10^6}{150} = 2 \times 10^5 \text{ mm}^3 = 200 \text{ cm}^3$$

الف) با توجه به ستون مربوط به S_x جدول ۶ ضمیمه ۱۴۰ IPB مناسب می باشد.

ب) با توجه به ستون مربوط به S_y جدول ۶ ضمیمه ۲۰۰ IPB را می توان انتخاب نمود گرچه برای داشتن ضریب اطمینان می توان از IPB ۲۲۰ استفاده نمود.

۱۴-۶. یک مقطع مربع در دو حالت نشان داده شده در حول محور $x-x$ تحت خمش قرار می گیرد. مطلوب است تعیین نسبت لنگر خمشی مجاز دو حالت در صورتی که تنش خمشی مجاز برای هر دو مقطع یکسان باشد.

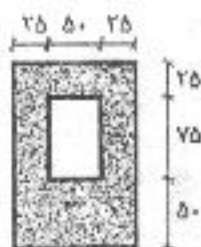
$$\left. \begin{aligned} \sigma = \frac{M_1 c_1}{I} &\rightarrow M_1 = \frac{\sigma I}{c_1} = \frac{\sigma I}{\frac{h}{2}} \\ \sigma = \frac{M_2 c_2}{I} &\rightarrow M_2 = \frac{\sigma I}{c_2} = \frac{\sigma I}{\frac{\sqrt{2}}{2} h} \end{aligned} \right\} \rightarrow \frac{M_1}{M_2} = \sqrt{2}$$

مسئله ۱۴-۶

۱۵-۶. یک قطعه از ماشین چدنی، که دارای مقطعی مطابق شکل می باشد، به

صورت تیری که تحت لنگر خمشی مثبت است، عمل می نماید. اگر تنش خمشی فشاری مجاز ۸۰ مگاپاسکال و تنش خمشی کششی مجاز ۲۰ مگاپاسکال باشد، مطلوب است تعیین لنگر خمشی مجازی که می تواند بر تیر وارد شود.

مسئله ۱۵-۶

$$\bar{y} = \frac{(100 \times 150)(75) - (50 \times 75)(87/5)}{100 \times 150 - 50 \times 75} = 70/83 \text{ mm} \quad \text{بالای محور مرکزی}$$

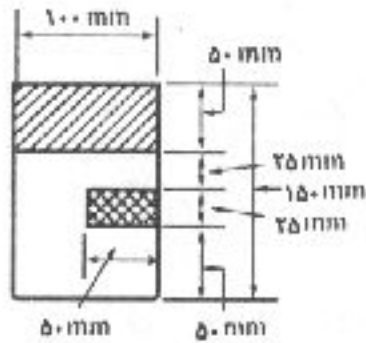
$$I = \frac{1}{12} (100)(150)^3 + (100 \times 150)(75 - 70/83)^2 - \frac{1}{12} (50)(75)^3 - (50 \times 75)(87/5 - 70/83)^2 = 25/59 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$M = \frac{\sigma I}{c}$$

$$M_T = \frac{20 \times 25/59 \times 10^9}{70/83} = 7225/7 N.m$$

$$M_C = \frac{80 \times 25/59 \times 10^9}{79/17} = 25858/3 N.m$$

پس لنگر خمشی مجاز $7225/7 N.m$ می باشد.

مسئله ۱۶-۶

۱۶-۶. یک تیر که دارای مقطع مربع مستطیل توپری مطابق با ابعاد نشان داده شده در شکل می باشد، تحت لنگر خمشی مثبت 16000 نیوتن متر در حول محور افقی قرار دارد. (الف) مطلوب است تعیین برآیند نیروهای فشاری وارد بر مقطع سایه زده شده که در اثر لنگر خمشی تولید می شود. (ب) مطلوب است تعیین برآیند نیروهای کششی وارد بر سطح چهارخانه.

$$I = \frac{1}{12} b h^3 = \frac{1}{12} (100)(150)^3 = 28/125 \times 10^6 mm^4$$

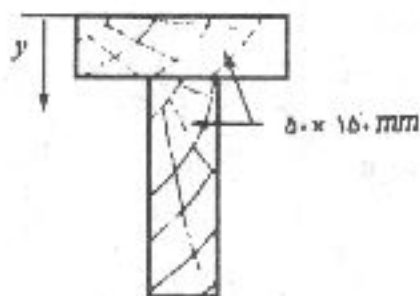
$$\sigma_{ave} = \frac{M y_{ave}}{I} = \frac{16 \times 10^3 \times 50}{28/125 \times 10^6} = 28/2 MPa$$

$$C = \sigma_{ave} \times A = 28/2 \times (50 \times 100) = 142/2 kN$$

$$\sigma_{ave} = \frac{16 \times 10^3 \times 12/5}{28/125 \times 10^6} = 7/111 MPa$$

$$T = \sigma_{ave} \times A = 7/11 \times (25 \times 50) = 8/9 kN$$

۱۷-۶. دو الوار چوبی به مقطع مستطیل 50×150 میلی متر، همانند شکل طوری به یکدیگر چسب شده اند، که تشکیل یک مقطع T بدهند. اگر به چنین مقطعی یک لنگر خمشی معادل 3100

مسئله ۱۷-۶

نیوتن متر در حول محور افقی تأثیر کند، مطلوب است تعیین، (الف) تنشهای موجود در تارهای خارجی (لنگر ماند مقطع مساوی $10^6 \times 53/1$ میلی متر به توان چهار می باشد). (ب) برآیند نیروهای فشاری ناشی از تنشهای فشاری خمشی در ناحیه بالای محور خنثی (پ) برآیند نیروهای کششی ناشی از تنشهای کششی خمشی در ناحیه پایین محور خنثی و مقایسه آن با جواب حالت (ب)

$$\bar{y} = \frac{\sum A y}{\sum A} = \frac{(150 \times 50)(25) + (50 \times 150)(125)}{2 \times 150 \times 50} = 75 mm$$

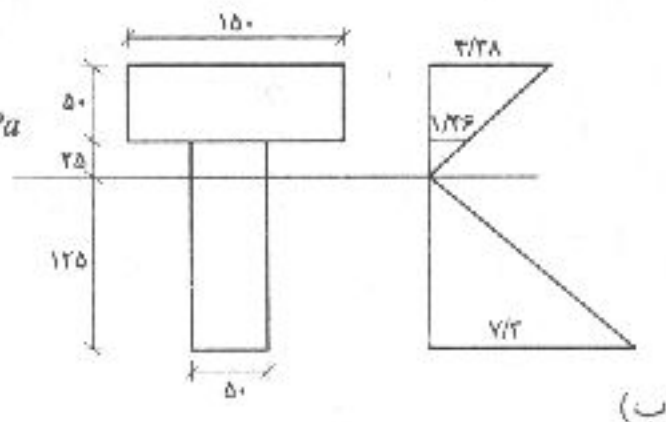
خمش خالص / ۱۳۷

$$\sigma_C = \frac{Mc_C}{I} = \frac{3100 \times 10^3 \times 75}{53/1 \times 10^6} = 4/38 \text{ MPa}$$

(الف)

$$\sigma_T = \frac{MC_T}{I} = \frac{3100 \times 10^3 \times 125}{53/1 \times 10^6} = 7/3 \text{ MPa}$$

$$\sigma_B = \frac{75}{125} \times 4/38 = 1/46 \text{ MPa}$$

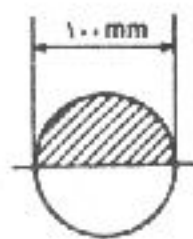
(ب)

$$C = \sum \sigma_C \cdot A = \frac{1}{Y} (4/38 + 1/46) (50 \times 150) + \frac{1}{Y} (1/46) (25 \times 50) = 22/8 \text{ kN}$$

(پ)

$$T = \frac{1}{Y} (7/3) (50 \times 125) = 22/8 \text{ kN}$$

همانگونه که مشاهده می کنید برآیند نیروی فشاری با برآیند نیروی کششی در مقطع برابر است.

مسئله ۱۸-۶

۱۸-۶. اگر تیری با مقطع دایره (مطابق شکل)، تحت تأثیر لنگر خمشی منفی

۳۵۰۰ نیوتن متر در حول محور افقی قرار گیرد، مطلوب است تعیین

مقدار و برآیند نیروهای به وجود آمده در ناحیه سایه خورده با استفاده از

انتگرال گیری.

$$dT = \frac{\sigma}{Y} dA$$

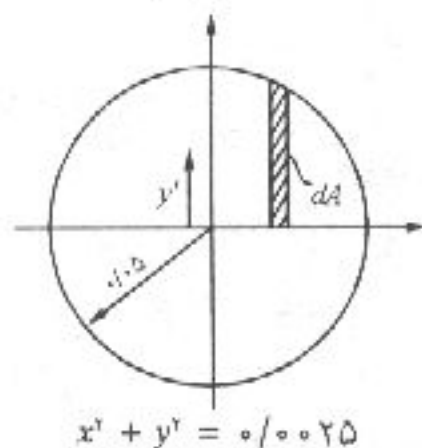
$$T = \int \frac{\sigma}{Y} dA = \frac{1}{Y} \int_{-0.05}^{0.05} \frac{My}{I} y dx = \frac{M}{I} \int_{-0.05}^{0.05} (0.0025 - x^2) dx$$

$$= \frac{M}{I} \left(0.0025x - \frac{x^3}{3} \right) \Big|_{-0.05}^{0.05} = \frac{3500}{\frac{\pi(0.05)^4}{4}} \left[0.0025(0.05) - \frac{0.05^3}{3} \right]$$

$$\Rightarrow T = 59/4 \text{ kN}$$

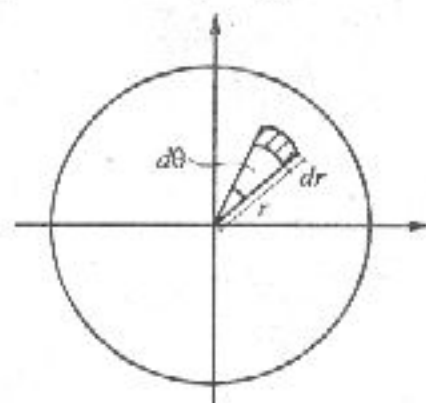
$$M = T \times Y' \Rightarrow Y' = \frac{M}{YT}$$

$$= \frac{3500}{2 \times 59400} = 0.029 \text{ m} = 29 \text{ mm}$$

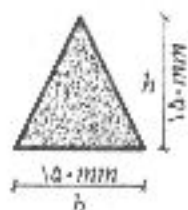
روش قطبی:

$$dT = \sigma dA = \frac{My}{I} r dr d\theta, \quad y = r \sin \theta$$

$$T = \frac{M}{I} \int r \sin \theta \, r dr d\theta = \frac{M}{I} \int_0^{2\pi} \int_0^{r=0.2} r^2 \sin \theta dr d\theta$$

$$\Rightarrow T = 59418 \text{ N}$$

مسئله ۱۹-۴

۱۹-۶. اگر تیری با مقطع مثلث (مطابق شکل)، تحت تأثیر لنگر خمشی منفی ۴۰۰۰ نیوتن متر در حول محور افقی قرار گیرد، (الف) به وسیله انتگرال گیری نشان دهید که $I_x = bh^3/36$ می باشد. (ب) مقدار و محل برآیند نیروهای فشاری و کششی ناشی از تنشهای فشاری و کششی خمشی را تعیین نماید.

$$I_{xx} = \int y'^2 dA \quad x' = \frac{h-y}{h} b$$

$$dA = x' dy = b \left(\frac{h-y}{h} \right) dy = b \left(1 - \frac{y}{h} \right) dy$$

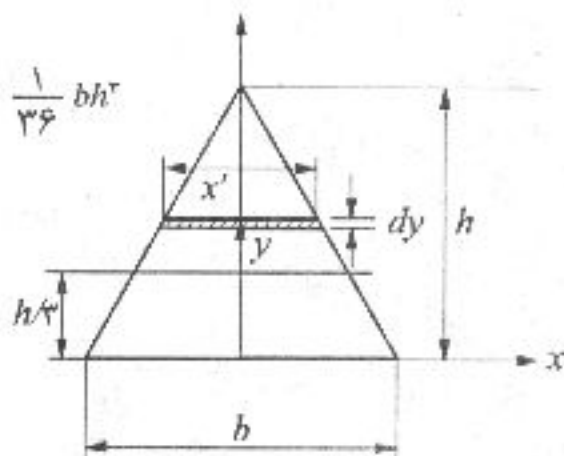
$$I_{xx} = b \int_0^h y' \left(1 - \frac{y}{h} \right) dy = b \left(\frac{1}{3} y'^2 - \frac{1}{4h} y'^2 \right) \Big|_0^h = b \left(\frac{1}{3} h^2 - \frac{1}{4} h^2 \right) = \frac{1}{12} bh^3$$

$$I_{xx} = I_x + A d^2 \Rightarrow I_x = I_{xx} - A d^2$$

$$= \frac{1}{12} bh^3 - \left(\frac{1}{2} bh \right) \left(\frac{h}{3} \right)^2 = \frac{1}{12} bh^3 - \frac{1}{18} bh^3 = \frac{1}{36} bh^3$$

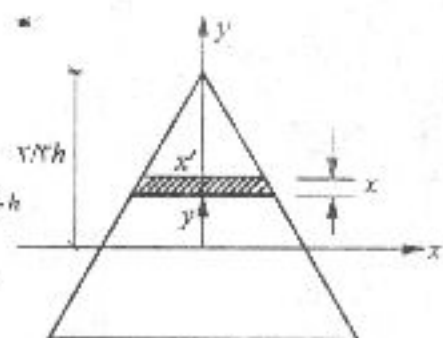
$$T = \int \sigma dA \quad dA = x' dy$$

$$\frac{x'}{\frac{1}{2} b} = \frac{\frac{1}{3} h - y}{\frac{1}{3} h} \Rightarrow x' = b \left(\frac{1}{3} - \frac{y}{h} \right) dy$$

$$T = \int \left(\frac{My}{I} \right) \cdot b \left(\frac{1}{3} - \frac{y}{h} \right) dy$$

$$= \frac{36M}{h^3} \int_0^{\frac{1}{3}h} y \left(\frac{1}{3} - \frac{y}{h} \right) dy = \frac{36M}{h^3} \left(\frac{1}{3} y^2 - \frac{1}{3} \frac{y^2}{h} \right) \Big|_0^{\frac{1}{3}h}$$

$$= \frac{16M}{9h} = \frac{16(4000)}{9 \times 0.15} = 47400 \text{ N}$$

$$y_T = \frac{\int \sigma y dA}{\int \sigma dA}$$

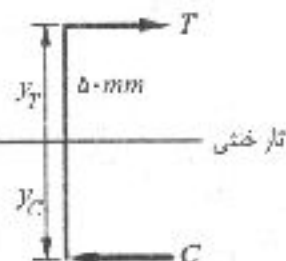
$$\int \sigma y dA = \frac{Mb}{I} \int_{-\frac{r}{h}}^{\frac{r}{h}} y^2 \left(\frac{r}{3} - \frac{y}{h} \right) dy = \frac{36M}{h^3} \left(\frac{r}{9} y^3 - \frac{1}{4} \frac{y^4}{h} \right) \Big|_{-\frac{r}{h}}^{\frac{r}{h}} = \frac{16}{27} M = 2370/27$$

محل اثر برآیند نیروی کششی 50 mm بالای تار خنثی می باشد. $y_T = \frac{2370/27}{47400} = 0/05 \text{ m}$ به خاطر وجود تعادل مقدار نیروی فشاری با نیروی کششی مساویست.

$$C = T = 47400 \text{ N}$$

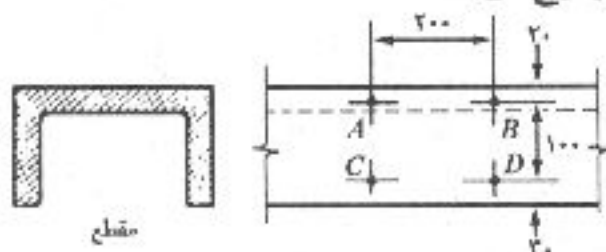
$$M = T(y_T + y_C) \Rightarrow y_T + y_C = \frac{M}{T} \Rightarrow y_C = \frac{M}{T} - y_T$$

$$y_C = \frac{4000}{47400} - 0/05 = 0/0344$$

پس محل اثر برآیند نیروی فشاری $34/4 \text{ mm}$ زیر تار خنثی می باشد.

۶-۲۰. یک تیر چدنی با مقطع ناودانی شکل (مطابق شکل)، به عنوان یک تیر افقی یک ماشین عمل می کند. وقتی که نیروهای قائم بر این عضو وارد می شوند، طول AB به اندازه $0/02$ میلی متر افزایش و طول CD به اندازه $0/18$ میلی متر کاهش پیدا می کند. مطلوب است تعیین، (الف) جهت لنگر وارده، (ب) تنشهای قائم به وجود آمده در تارهای خارجی. ضریب ارتجاعی مساوی 1×10^5 نیوتن بر میلی مترمربع می باشد.

(ابعاد بر حسب میلی متر)

مسئله ۶-۲۰

چون در قسمت بالا کشش و قسمت پایین فشار ایجاد شده ممان اعمال شده منفی می باشد.

$$\epsilon_{AB} = + \frac{0/02}{200} = 1 \times 10^{-2} \quad \epsilon_{CD} = - \frac{0/18}{200} = -9 \times 10^{-2}$$

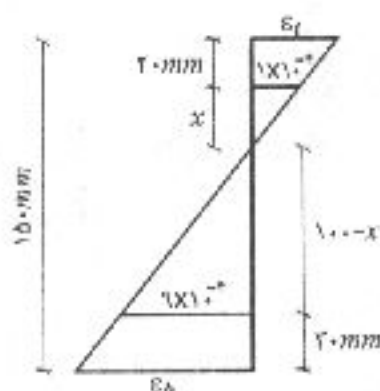
$$\frac{1 \times 10^{-2}}{9 \times 10^{-2}} = \frac{x}{100 - x} \Rightarrow x = 10 \text{ mm}$$

$$\frac{\epsilon_t}{30} = \frac{1 \times 10^{-2}}{10} \Rightarrow \epsilon_t = 3 \times 10^{-2}$$

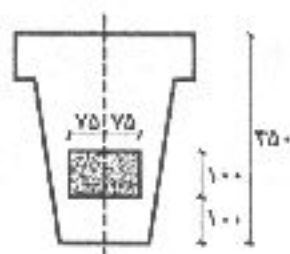
$$\sigma_t = E \epsilon_t = 1 \times 10^5 \times 3 \times 10^{-2} = 30 \text{ MPa}$$

$$\frac{\epsilon_b}{120} = \frac{9 \times 10^{-2}}{90} \Rightarrow \epsilon_b = 1/2 \times 10^{-2}$$

$$\sigma_b = E \epsilon_b = 1 \times 10^5 \times 1/2 \times 10^{-2} = 120 \text{ MPa}$$

۲۱-۶. یک تیر فولادی توپر که مقطع آن مطابق شکل می باشد، در آزمایشگاه تحت تأثیر لنگر خمشی خالص قرار داده می شود. خمش در حول یک محور افقی اتفاق می افتد. وسایل اندازه گیری کرنش نشان می دهند که تارهای انتهایی فوقانی به اندازه 0.0003 میلی متر بر میلی متر کاهش

مسئله ۲۱-۶

و تارهای انتهایی تحتانی به اندازه 0.0006 میلی متر بر میلی متر افزایش طول پیدا می کنند. مطلوب است تعیین برآیند نیروهای وارد بر سطح سایه خورده در لحظه ای که کرنشها اندازه گیری شده اند. تمام ابعاد شکل بر حسب میلی متر می باشند و ضریب ارتجاعی را مساوی 2×10^5 نیوتن بر میلی مترمربع در نظر بگیرید.

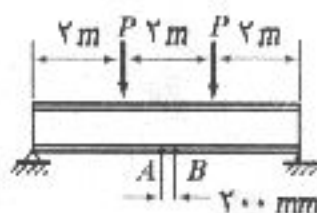
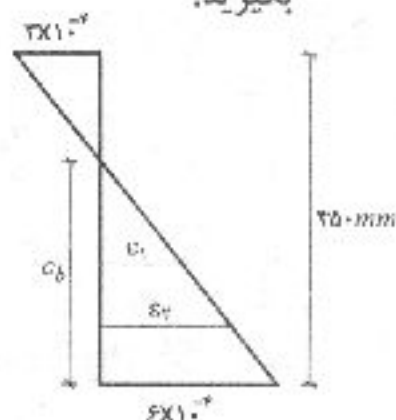
$$C_b = \frac{6}{9} \times 250 = 300 \text{ mm}$$

$$\sigma_1 = E\varepsilon_1 = (2 \times 10^5) \left(\frac{100}{300} \times 6 \times 10^{-4} \right) = 40 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_2 = E\varepsilon_2 = (2 \times 10^5) \left(\frac{200}{300} \times 6 \times 10^{-4} \right) = 80 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{ave} = \frac{80 + 40}{2} = 60 \text{ N/mm}^2$$

$$P = \sigma_{ave} \cdot A = 60 \times (100 \times 150) = 900 \text{ kN}$$

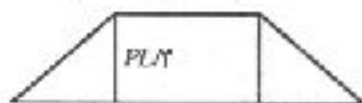
مسئله ۲۲-۶

۲۲-۶. وقتی دو بار متمرکز مطابق شکل به یک تیر با نیمرخ فولادی IPE۴۵۰ وارد می شوند، فاصله سنجی که بین دو نقطه A و B نصب شده است، افزایش طولی به میزان 0.12 میلی متر نشان می دهد. مقدار نیروی وارده چقدر است. ضریب ارتجاعی فولاد را 2×10^5 نیوتن بر میلی مترمربع در نظر بگیرید.

$$\sigma = \frac{Mc}{I} = \frac{M}{S}$$

S مدول مقطع می باشد و از مشخصات نیمرخ بوده و در جداول موجود است. برای نیمرخ IPE۴۵۰ با استفاده از جدول ۴ ضمیمه:

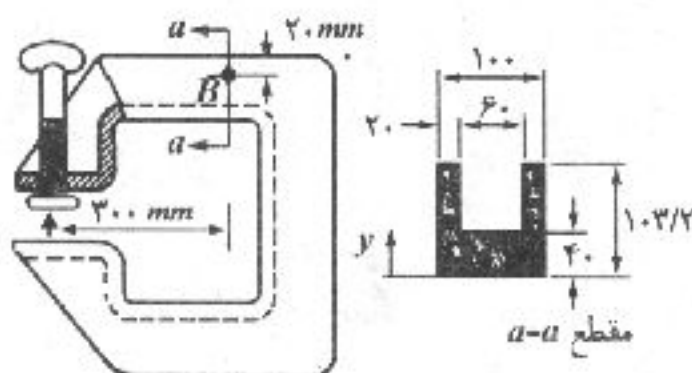
$$S = 1500 \text{ cm}^3$$

$$M = \sigma S \rightarrow P \cdot \frac{L}{3} = E\varepsilon S \Rightarrow P \times 2000 = 2 \times 10^5 \times \frac{0.12}{200} \times 1500 \times 10^3$$

$$\Rightarrow P = 90 \text{ kN}$$

۲۳-۶. درگیره نشان داده شده، در اثر سفت کردن پیچ، کرنشی معادل 900×10^{-6} میلی متر بر میلی متر در نقطه B اندازه گیری شده است. به ازای این کرنش چه نیرویی در پیچ موجود است. ضریب ارتجاعی را مساوی 2×10^5 نیوتن بر میلی مترمربع در نظر بگیرید.

مسئله ۶-۲۳

$$\bar{y} = \frac{\sum Ay}{\sum A} = \frac{(40 \times 100)(20) + 2(63/2 \times 20)(71/6)}{40 \times 100 + 2 \times 63/2 \times 20} \approx 40 \text{ mm}$$

$$I = \frac{1}{12}(100)(40)^3 + (100 \times 40)(20)^2 + 2 \left[\frac{1}{12}(20)(63/2)^3 + (20 \times 63/2)(31/6)^2 \right]$$

$$I = 5/5 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

$$\sigma = E\varepsilon = 2 \times 10^5 \times 900 \times 10^{-9} = 180 \text{ MPa}$$

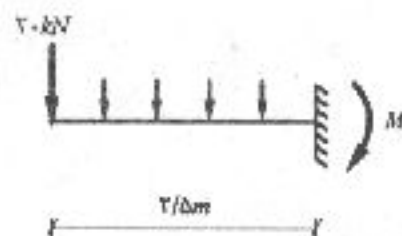
$$\sigma = \frac{My}{I} = \frac{P \cdot Ly}{I} \Rightarrow P = \frac{\sigma I}{Ly} = \frac{180 \times 5/5 \times 10^8}{300 \times (63/2 - 20)} = 76/39 \text{ kN}$$

۶-۲۴. در مثال ۶-۴، جهت نیروی متمرکز را عکس کنید و حداکثر تنشهای خمشی را در انتهای گیردار تیر به ازای $L = 2/5$ متر بدست آورید.

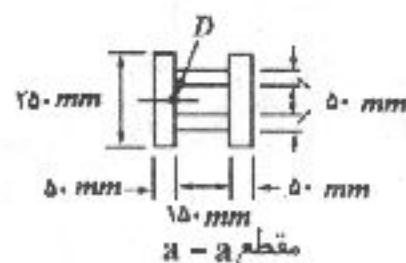
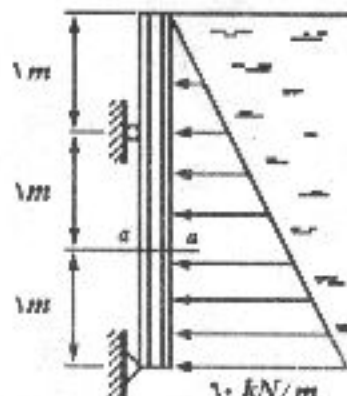
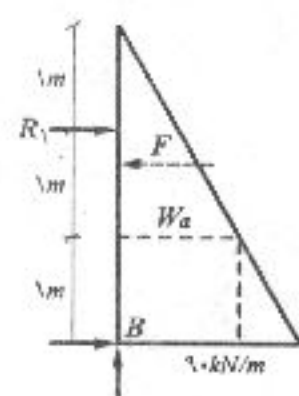
$$M = -20(2/5) - (0/75 \times 2/5)(1/25) = 52/3 \text{ kN.m}$$

$$I_z = 16 \times 10^{-8} \text{ m}^4$$

$$\sigma_{max} = \frac{52300 \times 0/2}{16 \times 10^{-8}} = 6537/5 \text{ N/m}^2$$

۶-۲۵. یکی از تیرهای تیپ یک سد کوچک، تحت تأثیر فشار ایستایی مایعات، مطابق شکل قرار دارد. مطلوب است تعیین تنش ناشی از خمش در نقطه D از مقطع a-a

مسئله ۶-۲۵

$$\sum M_B = 0 : R_1 \times 2 = \frac{1}{3} (90)(3)(1) \rightarrow R_1 = 97/5 \text{ kN}$$

$$W_a = \frac{2}{3} (90) = 60 \text{ kN/m}$$

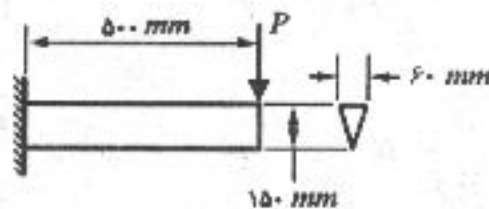
$$F = \frac{1}{3} \times 60 \times 2 = 40 \text{ kN}$$

$$M_{aa} = 97/5 \times 1 - \left(\frac{1}{3} \times 60 \times 2\right) \times \frac{2}{3} = 27/5 \text{ kN.m}$$

$$I = \frac{1}{12} (0/25)(0/25)^3 - \frac{1}{12} (0/15)(0/15)^3 = 2/83 \times 10^{-2} \text{ m}^4$$

$$\sigma_D = \frac{My}{I} = \frac{27/5 \times 0/075}{2/83 \times 10^{-2}} = 7288 \text{ kN/m}^2$$

۶-۲۶. مطلوب است تعیین حداکثر تنش خمشی در مقطعی به فاصله ۲۵۰ میلیتر از تکیه‌گاه یک تیر طره‌ای که مطابق شکل بارگذاری شده است. نتایج را در روی یک جزء کوچک در امتداد تیر نشان دهید. وزن تیر تقریباً ۳۵۰ نیوتن بر متر و P مساوی ۴۵۰ نیوتن می‌باشد.

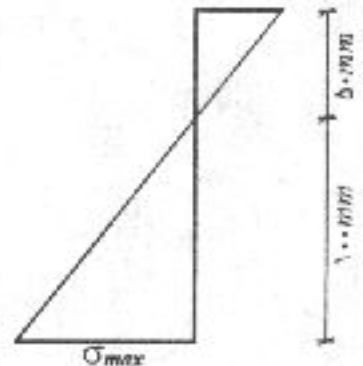

مسئله ۶-۲۶

$$M = - (450)(0/25) - (350)(0/125)(0/25) = - 123 \text{ N.m}$$

$$I = \frac{1}{36} (0/6)(0/15)^3 = 5/63 \times 10^{-6} \text{ m}^4$$

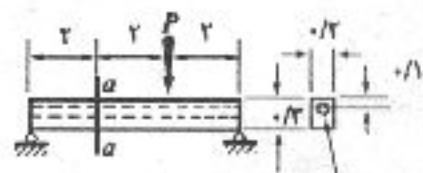
$$\sigma_{max} = \frac{123(0/1)(10^{-3})}{5/63 \times 10^{-6}} = 2/18 \text{ MN/m}^2 \text{ (MPa)}$$

۶-۲۷. در مقطع $a - a$ از تیر نشان داده شده در شکل، مطلوب است تعیین، (الف) حداکثر تنش قائم. (ب) تنش قائم در وسط ارتفاع. وزن تیر ۳ کیلو نیوتن بر متر و P مساوی ۱۰ کیلو نیوتن می‌باشد. محل محور خنثی را نسبت به محور مرکزی بدست می‌آوریم:

$$\bar{y} = \frac{0 - \frac{\pi}{4} (0/15)^2 (0/05)}{0/2 \times 0/3 - \frac{\pi}{4} (0/15)^2} = - 0/021 \text{ m}$$

$$I = \frac{1}{12} (0/2)(0/3)^3 + (0/2 \times 0/3)(0/021)^2$$

سوراخی به قطر ۰/۱۵ متر

مسئله ۶-۲۷

خمش خالص / ۱۵۳

$$-\frac{\pi}{4} \left(\frac{0.15}{2} \right)^2 - \frac{\pi}{4} (0.15)^2 (0.071)^2 = 3.63 \times 10^{-3} m^2$$

$$\sum M_B = 0 \quad \therefore R_A \times 6 - P \times 2 - (3 \times 6) \times 3 = 0$$

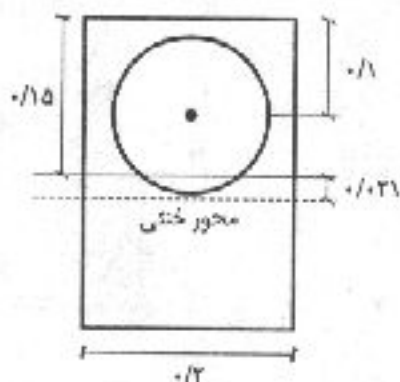
$$\Rightarrow R_A = 12/3 kN$$

$$M_{aa} = 12/3 \times 2 - (3 \times 2) \times 1 = 18/6 kN.m$$

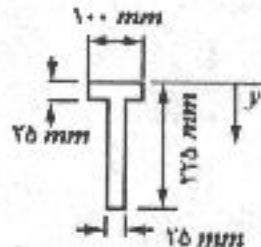
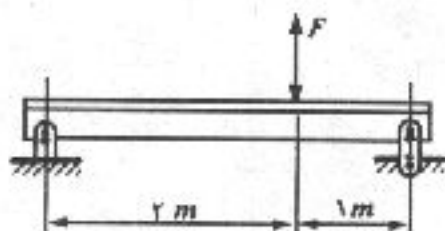
$$\sigma_{max} = \frac{M_{aa} c}{I} = \frac{18/6 \times (0.15 + 0.021)}{3.63 \times 10^{-3}} = 8762 kN/m^2$$

$$= 8.762 MPa$$

$$\sigma_m = \frac{18/6 \times 0.021}{3.63 \times 10^{-3}} = 1076 kN/m^2$$

۲۸-۶. مطابق شکل، یک تیر با مقطع سپری از مصالحی ساخته شده است که حد تناسب کششی آن ۲۰ نیوتن بر میلی مترمربع و حد تناسب فشاری آن مساوی ۴۰ نیوتن بر میلی مترمربع می باشد. با ضریب اطمینان ۱/۵ در مقابل جاری شدن، مطلوب است تعیین حداکثر نیروی متمرکز F (جهت F می تواند هم به سمت بالا و هم به سمت پایین باشد) که می تواند بر تیر وارد شود. مسأله را فقط بر مبنای حداکثر تنشهای خمشی ناشی از F حل نمایید.

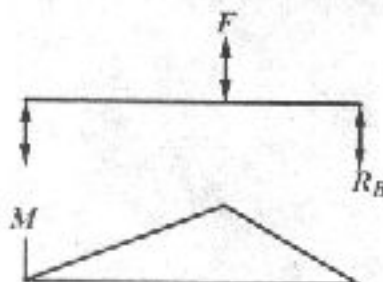
مسئله ۶-۲۸

$$\bar{y} = \frac{(100 \times 25)(12/5) + (200 \times 25)(12/5)}{100 \times 25 + 200 \times 25} = 87/5 mm \quad \text{از بالا}$$

$$I = \frac{1}{12} (100)(25)^3 + (100 \times 25)(75)^2 + \frac{1}{12} (25)(200)^3 + (25 \times 200)(37/5)^2$$

$$= 37/9 \times 10^6 mm^4$$

$$R_B = \frac{2}{3} F \quad M_{max} = \frac{2}{3} F \times 1 = \frac{2}{3} F kN.m$$

مسأله را برای دو حالت حل می کنیم:
۱- وقتی جهت F رو به بالاست:

$$\sigma_t = \frac{Mc}{I} = \frac{\left(\frac{2}{3} F \times 10^3 \right) (87/5)}{37/9 \times 10^6} = \frac{20}{1/5} \Rightarrow F = 8/66 kN$$

$$\sigma_c = \frac{\left(\frac{\gamma}{3} F \times 10^2\right)(137/5)}{37/9 \times 10^6} = \frac{40}{1/5} \Rightarrow F = 11 \text{ kN}$$

پس حداکثر نیروی وارده در این حالت ۸/۶۶ kN است.

$$\sigma_t = \frac{\left(\frac{\gamma}{3} F \times 10^2\right)(87/5)}{37/9 \times 10^6} = \frac{40}{1/5} \Rightarrow F = 17/3 \text{ kN}$$

۲- وقتی جهت F رو به پایین است:

$$\sigma_c = \frac{\left(\frac{\gamma}{3} F \times 10^2\right)(137/5)}{37/9 \times 10^6} = \frac{20}{1/5} \Rightarrow F = 5/51 \text{ kN}$$

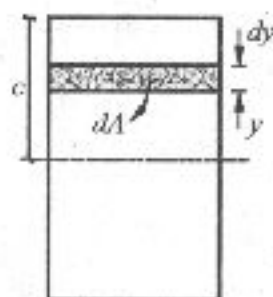
نتیجتاً در این حالت حداکثر نیروی وارده ۵/۵۱ kN می باشد.

۶-۲۹. اگر به عوض قانون هوک، رابطه تنش-کرنش به صورت $\sigma^n = E\varepsilon$ بیان شود، نشان دهید که حداکثر

تنش خمشی در یک تیر با مقطع مربع مستطیل مساوی: $\sigma_{max} = \left(\frac{MC}{I}\right) \left[\frac{(2n+1)}{(3n)}\right]$ می باشد.

$$dM = \sigma dA y = (E\varepsilon)^{\frac{1}{n}} y b dy \quad M = \gamma \int_{-c}^c (E\varepsilon)^{\frac{1}{n}} y b dy$$

$$\varepsilon = \frac{y}{c} \varepsilon_{max} = \frac{\sigma_{max}}{E} \cdot \frac{y}{c}$$

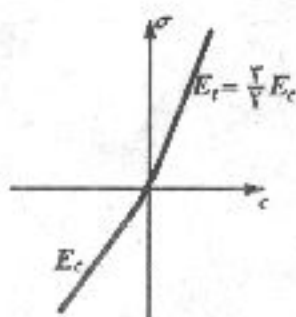
$$M = \gamma \int_{-c}^c \left[\frac{E \sigma_{max}}{Ec} y \right]^{\frac{1}{n}} y b dy = \gamma c^{\frac{1}{n}} \sigma_{max} b \left(\frac{y^{\frac{1}{n} + \frac{1}{n}}}{\frac{1}{n} + \frac{1}{n}} \right) \Big|_{-c}^c$$

$$= \gamma c^{\frac{1}{n}} \sigma_m b \left(\frac{n}{(2n+1)} \right) \left(c^{\frac{1}{n} + \frac{1}{n}} \right) \Rightarrow M = \sigma_m b \gamma c^{\frac{1}{n}} \frac{n}{(2n+1)} \Rightarrow \sigma_m = \frac{(2n+1)}{n} \frac{M}{\gamma b c^{\frac{1}{n}}} \quad (1)$$

$$I = \frac{1}{12} b (2c)^3 \Rightarrow \gamma b c^{\frac{1}{n}} = \frac{\gamma I}{c} \quad (2)$$

از مقایسه روابط (۱) و (۲) نتیجه می شود:

$$\sigma_m = \frac{(2n+1)}{3n} \cdot \frac{Mc}{I}$$

شکل ۶-۳۰

۶-۳۰. یک مقطع مربع مستطیل به ابعاد 150×300 میلی متر، تحت

تأثیر لنگر خمشی 240 کیلو نیوتن متر در حول محور قوی اش

می باشد. مصالح تیر غیر ایزوتروپیک می باشد، به نحوی که

ضریب ارتجاعی در کشش، $1/5$ برابر ضریب ارتجاعی در فشار

است (به شکل مراجعه کنید) اگر تنشها از حد تناسب خارج

نشوند، مطلوب است تعیین حداکثر تنشهای کششی و فشاری در

تیر.

خمشی خالص / ۱۵۵

$$n = \frac{E_t}{E_c} = 1/5$$

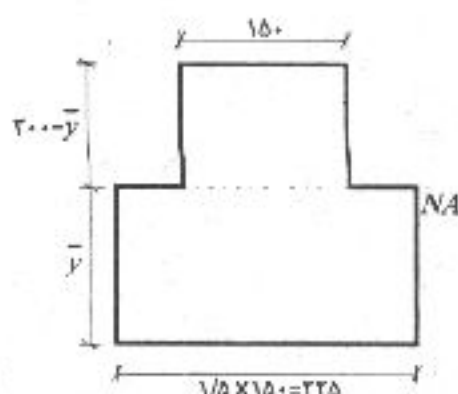
$$\sum M_{NA} = 0 : 225 \bar{y} \left(\frac{\bar{y}}{2} \right) = 150 (300 - \bar{y}) \left(\frac{300 - \bar{y}}{2} \right)$$

$$\rightarrow \bar{y} = 135 \text{ mm}, \quad 300 - \bar{y} = 165 \text{ mm}$$

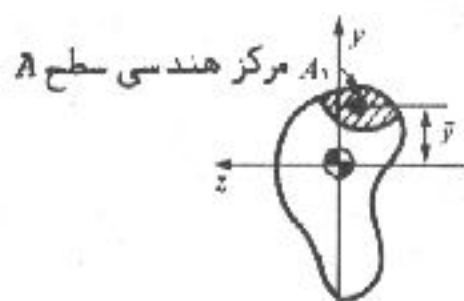
$$I = \frac{1}{3} (150)(165)^3 + \frac{1}{3} (225)(135)^3 = 4/09 \times 10^8 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_c = \frac{(240 \times 10^3 \text{ (N.mm)}) (165)}{4/09 \times 10^8} = 96/8 \text{ MPa}$$

$$\sigma_t = \frac{1/5 (240 \times 10^3) (135)}{4/09 \times 10^8} = 118/8 \text{ MPa}$$

۳۱-۶. یک تیر ارتجاعی را در نظر بگیرید که تحت تأثیر لنگر خمشی M در حول یکی از محورهای اصلی اش که لنگر مانند مقطع نسبت به آن مساوی I می باشد، قرار دارد. نشان دهید که برای چنین تیری نیروی قائم F که در روی هر سطح دلخواه A_1 اثر می کند، برابر است با:

مسئله ۳۱-۶

$$F = \frac{MQ}{I}$$

که در آن: $Q = \int_{A_1} y dA = \bar{y} A_1$ می باشد.

مطابق شکل لافاصله مرکز هندسی سطح A_1 تا مرکز هندسی سطح مقطع کل می باشد.

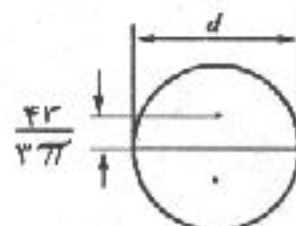
$$F = \int_{A_1} \sigma dA = \int_{A_1} \frac{My}{I} dA = \frac{M}{I} \int_{A_1} y dA = \frac{MQ}{I}$$

۳۲-۶ تا ۳۶-۶. مطلوب است تعیین نسبت M_{ul}/M_{yp} برای نیمرخهای نشان داده شده در شکل که در حول محور مرکزی افقی شان تحت تأثیر لنگر خمشی قرار دارند. از ترسیم تنش - کرنش ایده آل مثال ۶-۶ استفاده نمائید.

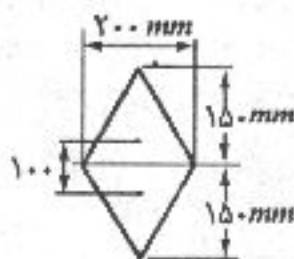
$$M_y = \frac{\sigma_y I}{c} = \frac{\sigma_y \frac{\pi r^4}{4}}{r} = \frac{\pi r^3}{4} \sigma_y$$

$$M_u = \underbrace{\sigma_y \left(\frac{1}{2} \pi r^2 \right)}_F \left(2 \times \frac{4r}{3\pi} \right) = \frac{4r^3}{3\pi} \sigma_y$$

$$M_u/M_y = \frac{16}{3\pi} = 1/7$$

مسئله ۳۲-۶

مسئله ۳۳-۴

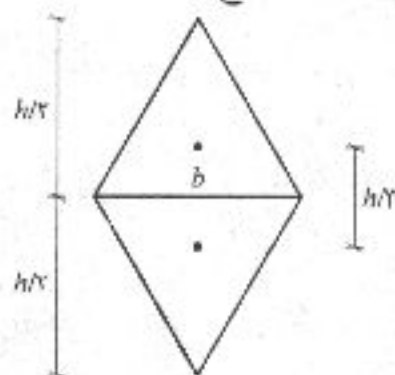
مسئله را در حالت کلی حل می‌کنیم:

با در نظر گرفتن این نکته که ممان اینرسی مثلث نسبت به قاعده برابر است با $I = \frac{1}{12}bh^3$ که در آن h قاعده و h ارتفاع مثلث می‌باشند داریم:

$$M_y = \frac{\sigma I}{c} = \frac{\sigma_y \times 2 \times \frac{1}{12} b \left(\frac{h}{2}\right)^3}{\frac{h}{2}} = \frac{bh^3}{24} \sigma_y$$

$$M_u = T \times d = (\sigma_y A) \cdot d = \left[\sigma_y \frac{1}{2} (b) \left(\frac{h}{2}\right) \right] \times \frac{h}{3} = \frac{bh^3}{12} \sigma_y$$

$$M_u/M_y = 2$$

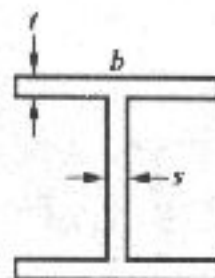
مسئله ۳۴-۴

$$\sigma_y = \frac{M_y c}{I} \Rightarrow M_y = \sigma_y S$$

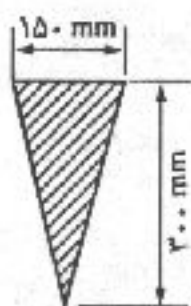
$$S = 194 \text{ cm}^3 = 194 \times 10^3 \text{ mm}^3 \quad \text{از جدول ۴ ضمیمه:}$$

$$M_u = \sigma_y (100 \times 8/5) \times 191/5 + \sigma_y (91/5 \times 5/6) \times 91/5 = 209659/6 \sigma_y$$

$$\frac{M_u}{M_y} = 1/1$$

$$\begin{aligned} b &= 100 \text{ mm} \\ s &= 5/6 \text{ mm} \\ t &= 8/5 \text{ mm} \end{aligned}$$

مسئله ۳۵-۴

$$M_y = \frac{\sigma_y}{c} I = \frac{\sigma_y}{5/2} \times \frac{1}{36} (5/15) (5/3)^3 = 5/63 \times 10^{-3} \sigma_y$$

$$C = T \Rightarrow \sigma_t A_t = \sigma_c A_c$$

در M_u تنش ثابت و در تمام مقطع اندازه یکسانی دارد. در نتیجه:

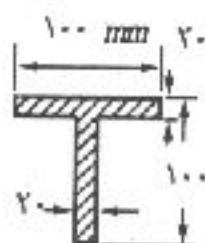
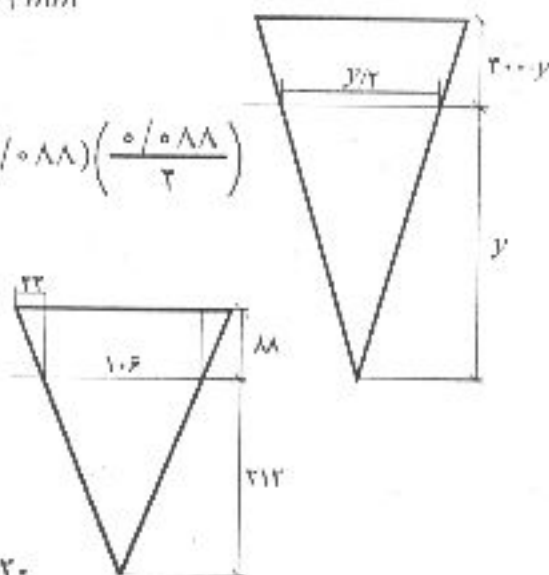
$$A_t = A_c$$

یعنی مساحت بالای محور خشی و زیر آن باید مساوی باشند:

$$\frac{1}{2}y \left(\frac{y}{2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{y}{2} + 150 \right) (300 - y) \Rightarrow y = 212 \text{ mm}$$

$$M_u = \sigma_y \left[\frac{1}{2} (0/212) (0/106) \left(\frac{0/212}{3} \right) + (0/106) (0/088) \left(\frac{0/088}{2} \right) + (0/022) (0/088) \left(\frac{0/088}{2} \right) \right] = 1/29 \times 10^{-7} \sigma_y$$

$$\frac{M_u}{M_y} = \frac{1/29 \times 10^{-7} \sigma_y}{5/63 \times 10^{-7} \sigma_y} = 2/29$$

مسئله ۴-۳۴

$$\bar{y} = \frac{(100 \times 20)(10) + (20 \times 80)(60)}{100 \times 20 + 20 \times 80} = 32/2 \text{ mm}$$

از بالا ۳۲/۲ mm

$$I = \frac{1}{12} (100)(20)^3 + (100 \times 20)(32/2 - 10)^2 + \frac{1}{12} (20)(80)^3 + (20 \times 80)(60 - 32/2)^2 \Rightarrow I = 3/14 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$M_y = \frac{\sigma_y I}{c} = \frac{\sigma_y \times 3/14 \times 10^9}{(100 - 32/2)} = 4/63 \times 10^7 \sigma_y$$

در حالتی که $M = M_u$ سطوح بالا و پایین محور خشی باید برابر باشند زیرا:

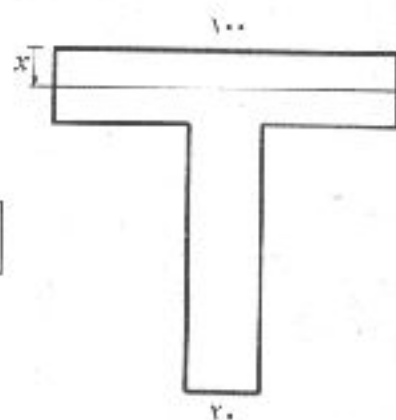
$$C = T \rightarrow \sigma A_t = \sigma A_c \rightarrow A_t = A_c$$

$$100x = 100(20 - x) + 20 \times 80 \Rightarrow x = 18 \text{ mm}$$

$$M_u = \sigma_y \left[(100 \times 18) \left(\frac{18}{2} \right) + (100 \times 2)(1) + (20 \times 80)(42) \right]$$

$$M_u = 83600 (\text{mm}^2) \sigma_y = 8/36 \times 10^{-5} \sigma_y$$

$$M_u/M_y = \frac{8/36 \times 10^{-5} \sigma_y}{4/63 \times 10^{-7} \sigma_y} = 1/8$$

۳۷-۶ تا ۳۹-۶. هر کدام از مقاطع مرکب نشان داده شده در شکل تحت تأثیر لنگر خمشی ۸۰ کیلونیوتن متر قرار دارند. مصالح به طور محکم به یکدیگر وصل شده‌اند، به طوری که تیر به صورت یکپارچه عمل می‌کند. مطلوب است تعیین تنش حداکثر در هر کدام از مصالح.

$$E_{st} = 2/1 \times 10^6 \text{ N/mm}^2 \quad E_{Al} = 0/7 \times 10^6 \text{ N/mm}^2$$

$$n = \frac{E_{st}}{E_{Al}} = \frac{2/1}{0/7} = 3 \quad w_{Al} = 3 \times 75 = 225 \text{ mm}$$

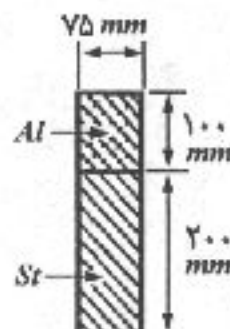
$$\bar{y} = \frac{(225 \times 200)(100) + (100 \times 75)(250)}{225 \times 200 + 100 \times 75} = 121 \text{ mm}$$

$$I = \frac{1}{12} (225)(200)^3 + (225 \times 200)(21)^2 +$$

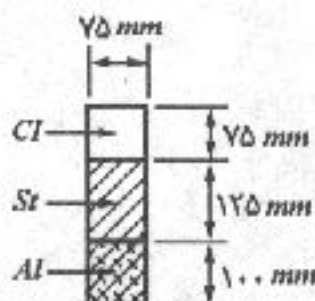
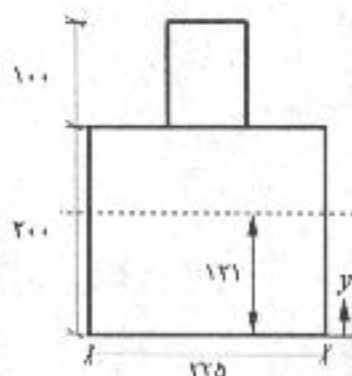
$$\frac{1}{12} (75)(100)^3 + (75 \times 100)(250 - 121)^2 \Rightarrow I = 301 \times 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_{Al} = \frac{Mc}{I} = \frac{(80 \times 10^6)(300 - 121)}{301 \times 10^6} = 47/6 \text{ MPa}$$

$$\sigma_{st} = n \frac{Mc}{I} = 3 \times \frac{(80 \times 10^6)(121)}{301 \times 10^6} = 96/5 \text{ MPa}$$

مسئله ۳۷-۶

مسئله ۳۸-۶

$$\frac{E_{CI}}{E_{Al}} = 1/5 \quad \frac{E_{st}}{E_{Al}} = 3$$

$$\bar{y} = \frac{(113 \times 75)\left(\frac{75}{2}\right) + (225 \times 225)\left(75 + \frac{125}{2}\right) + (100 \times 75)(250)}{(113 \times 75) + (225 \times 225) + (100 \times 75)} = 137/5 \text{ mm}$$

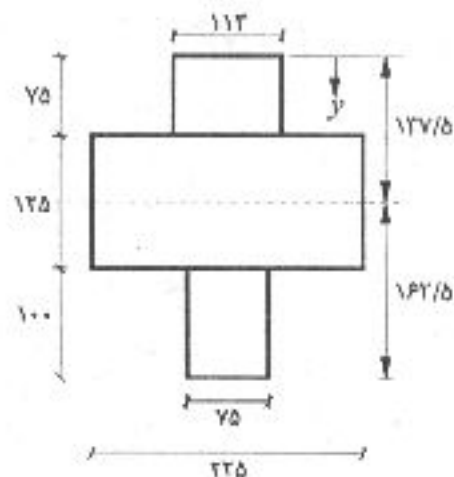
$$I = \frac{1}{12} (113)(75)^3 + (113 \times 75)\left(137/5 - \frac{75}{2}\right)^2 + \frac{1}{12} (225)(125)^3$$

$$+ \frac{1}{12} (75)(100)^3 + (75 \times 100)(112/5) = 227 \times 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_{CI} = 1/5 \frac{(80 \times 10^6)(137/5)}{227 \times 10^6} = 72/68 \text{ MPa}$$

$$\sigma_{st} = 3 \frac{(80 \times 10^6)(62/5)}{227 \times 10^6} = 66/1 \text{ MPa}$$

$$\sigma_{Al} = \frac{(80 \times 10^6)(162/5)}{227 \times 10^6} = 57/3 \text{ MPa}$$

راهنمایی برای مسأله ۶-۳۹: لنگر ماند یک بیضی به قطر بزرگ $2a$ و قطر کوچک $2b$ ، در حول قطر بزرگتر مساوی $\frac{1}{4} \pi ab^2$ می باشد.

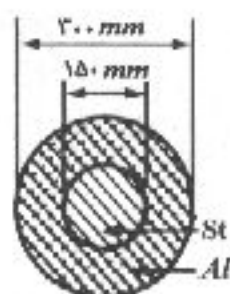
$$n = \frac{E_{st}}{E_{Al}} = 3$$

$$I = \frac{1}{4} \pi (225)(75)^2 + \frac{\pi}{4} (150^2 - 75^2)$$

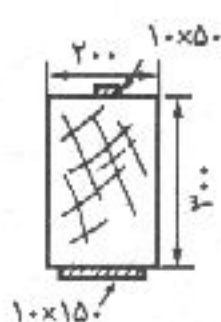
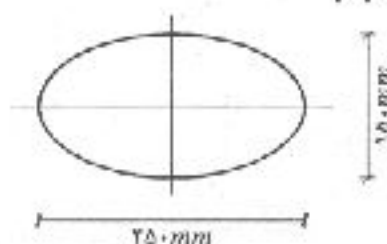
$$I = 447 \times 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_{Al} = \frac{Mc}{I} = \frac{(80 \times 10^6)(150)}{447 \times 10^6} = 26/8 \text{ MPa}$$

$$\sigma_{st} = n \frac{Mc}{I} = \frac{(80 \times 10^6)(75)}{447 \times 10^6} = 40/3 \text{ MPa}$$

مسأله ۶-۳۹

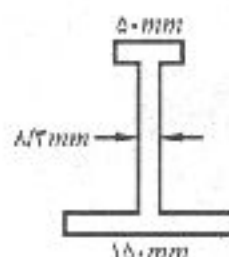

مسأله ۶-۴۰

۶-۴۰ و ۶-۴۱. مطلوب است تعیین لنگر خمشی مجاز در حول محور خنثای افقی مقاطع مرکب چوب و فولاد نشان داده شده در شکل. مصالح به طور محکم به یکدیگر وصل شده اند؛ به طوری که تیر به صورت یکپارچه عمل می کند. ضریب ارتجاعی فولاد مساوی 2×10^5 و ضریب ارتجاعی چوب مساوی 0.83×10^5 نیوتن بر میلی مترمربع و تنش مجاز فولاد و چوب به ترتیب 140 و $8/3$ نیوتن بر میلی مترمربع می باشد.

$$n = \frac{E_{st}}{E_w} = \frac{2 \times 10^5}{0.83 \times 10^5} = 24/1$$

$$b = \frac{200}{24/1} = 8/3$$

$$\bar{y} = \frac{(150 \times 10)(5) + (300 \times 8/3)(160) + (50 \times 10)(315)}{150 \times 10 + 300 \times 8/3 + 50 \times 10} = 125/5 \text{ mm}$$

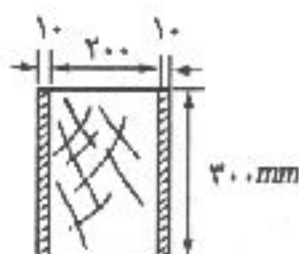
$$I = \frac{1}{12}(150)(10)^3 + (150 \times 10)(125/5 - 5)^2$$

$$+ \frac{1}{12}(8/3)(300)^3 + (8/3 \times 300)(160 - 125/5)^2$$

$$+ \frac{1}{12}(50)(10)^3 + (50 \times 10)(315 - 125/5)^2 = 61/4 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$M_{st} = \frac{\sigma_{st} I}{c} = \frac{140 \times 61/4 \times 10^9}{(320 - 125/5)} = 99/9 \times 10^6 \text{ N.mm} = 99/9 \text{ kN.m}$$

$$\sigma_w = \frac{1}{n} \frac{M_w c}{I} \Rightarrow M_w = \frac{24/1 \times 8/3 \times 61/4 \times 10^9}{(310 - 125/5)} = 99/9 \times 10^6 \text{ N.mm} = 99/9 \text{ kN.m}$$

مسئله ۴۱-۶

$$n = \frac{E_{st}}{E_w} = 24/1$$

$$10 \times 24/1 = 241$$

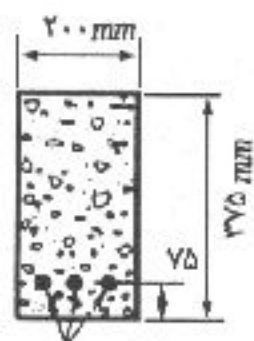
$$h = 200 + 2 \times 241 = 682 \text{ mm}$$

$$I = \frac{1}{12}(0/682)(0/3)^3 = 1/54 \times 10^{-7} \text{ m}^4$$

$$M_w = \frac{\sigma I}{c} = \frac{8/3 \times 10^9 \times 1/54 \times 10^{-7}}{0/15} = 85/2 \text{ kN.m}$$

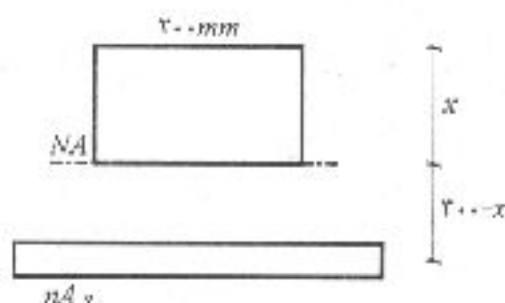
$$M_{st} = \frac{\sigma I}{n c} = \frac{140 \times 10^9 \times 1/54 \times 10^{-7}}{24/1 \times 0/15} = 59/6 \text{ kN.m}$$

۳ میلگرد ۲۲

مسئله ۴۲-۶

۴۲-۶. یک تیر بتن مسلح با مقطع نشان داده شده در شکل، تحت تاثیر لنگر خمشی مثبت ۱۱ کیلونیوتن متر قرار دارد. مطلوب است تعیین حداکثر تنش فشاری در بتن و حداکثر تنش کششی در فولاد. n را مساوی ۱۵ فرض کنید.

$$A_s = 3 \frac{\pi}{4} (22)^2 = 1140/4 \text{ mm}^2$$

$$n A_s = 15 \times 1140/4 = 1710/6 \text{ mm}^2$$

خمش خالص / ۱۶۱

$$\sum M_{NA} = 0 : 200 \times x \cdot \frac{x}{2} = n A_s (300 - x)$$

$$x = 156/6$$

از حل معادله فوق مقدار x بدست می آید:

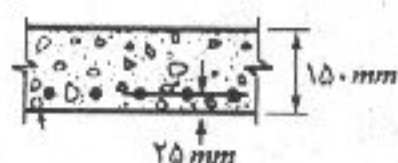
$$300 - x = 143/4$$

$$I = \frac{1}{12} (200)(156/6)^3 + (200 \times 156/6) \left(\frac{156/6}{2} \right)^2 + 17106 (143/4)^2$$

$$= 607/8 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_c = \frac{Mc}{I} = \frac{11 \times 10^9 \times 156/6}{607/8 \times 10^9} = 2/83 \text{ MPa}$$

$$\sigma_s = n \frac{Mc}{I} = 15 \frac{11 \times 10^9 \times 143/4}{607/8 \times 10^9} = 38/9 \text{ MPa}$$

مسئله ۴۳-۶

۴۳-۶. مقطع یک دال بتن مسلح به ضخامت ۱۵۰ میلی متر مطابق شکل می باشد. مطلوب است تعیین لنگر خمشی مجاز برای یک متر پهنای دال. n را مساوی ۱۲ و تنش کششی مجاز فولاد و تنش فشاری مجاز بتن را به ترتیب مساوی ۱۵۰ و ۸ نیوتن بر میلی متر مربع در نظر بگیرید.

$$N = \frac{1}{80} \times 10000 = 12/5 \quad \text{تعداد میلگرد در یک متر}$$

$$A_s = 12/5 \times \frac{\pi}{4} (10)^2 = 981/75 \text{ mm}^2$$

$$n A_s = 11781 \text{ mm}^2$$

$$10000 \times x \cdot \frac{x}{2} = 11781 \times (125 - x) \Rightarrow x = 43/75 \text{ mm} \quad 125 - x = 81/3$$

$$I = \frac{1}{12} \times 10000 \times (43/75)^3 + 11781 (125 - 43/75)^2 = 105/68 \times 10^9 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_c = \frac{Mc}{I} \Rightarrow M = \frac{\sigma_c I}{c} = \frac{8 \times 105/68 \times 10^9}{43/75} = 19/34 \times 10^9 \text{ N.mm} = 19/34 \text{ kN.m}$$

$$\sigma_s = n \frac{Mc}{I} \Rightarrow M = \frac{\sigma_s I}{nc} = \frac{150 \times 105/68 \times 10^9}{12 \times 81/3} = 16/2 \text{ kN.m}$$

۴۴-۶. مقطع یک تیر بتن مسلح همانند شکل به صورت جعبه ای می باشد. سطح مقطع مجموع میلگردهای کششی مساوی ۳۶۰۰ میلی متر مربع و $n = 10$ می باشد. اگر حداکثر تنش فشاری ناشی از خمش در بتن مساوی ۷ نیوتن بر میلی متر مربع باشد، تنش موجود در میلگردهای کششی و لنگر خمشی وارد بر مقطع چقدر می باشد.

$$A_s = 3600 \text{ mm}^2$$

$$n A_s = 36000 \text{ mm}^2$$

$$(400 \times 120)(x - 60) + 2 \times (100 \times x) \frac{x}{2} = 36000 \times (1120 - x)$$

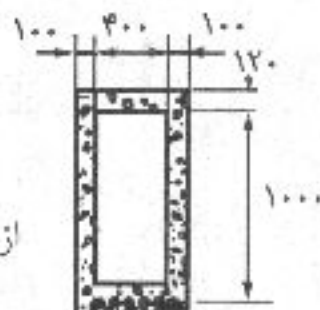
از حل معادله فوق خواهیم داشت: $x = 360 \text{ mm}$, $1120 - x = 760$

$$\sigma_{st} = 10 \left(\frac{760}{360} \right) \times 7 = 147/8 \text{ N/mm}^2$$

$$I = \frac{1}{12}(400)(120)^3 + (400 \times 120)(300)^2 + 2 \left[\frac{1}{12}(100)(360)^3 \right]$$

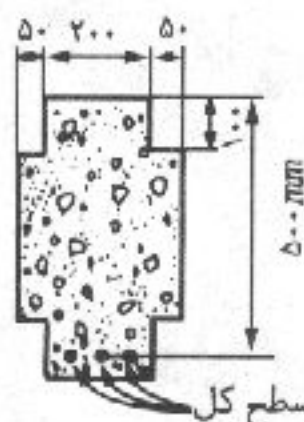
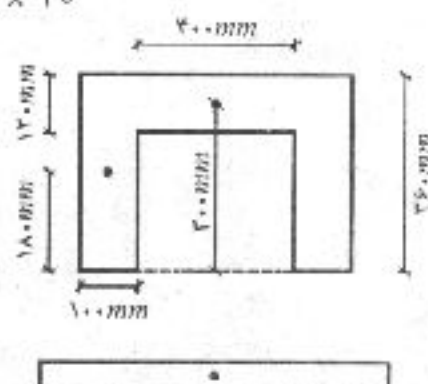
$$+ 2(100 \times 360)(180)^2 + 36000(1120 - 360)^2 = 2/83 \times 10^9$$

$$M = \frac{\sigma I}{c} = \frac{7 \times 2/83 \times 10^9}{360} = 549/92 \text{ kN.m}$$

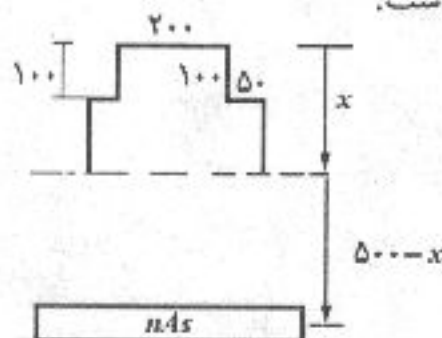
مسئله ۴۴-۶

(ابعاد بر حسب میلی متر)

مسئله ۴۵-۶

۴۵-۶. تنش موجود در میلگردهای کششی یک تیر بتن مسلح با مقطع نشان داده شده، در اثر لنگر خمشی مثبت، مساوی ۱۴۰ نیوتن بر میلی متر مربع می باشد. اگر $n = 12$ باشد، مقدار لنگر خمشی چقدر است.

$$nA_s = 12 \times 1500 = 18000 \text{ mm}^2$$

$$\left[300(x - 100) \right] \frac{(x - 100)}{2} + (200 \times 100)(x - 50) = 18000(500 - x)$$

$$, x = 212/87 \text{ mm}$$

پس از حل معادله فوق:

$$I = \frac{1}{12}(300)(112/87)^3 + (300 \times 112/87) \left(\frac{112/87}{2} \right)^2 + \frac{1}{12}(200)(100)^3$$

$$+ (200 \times 100)(162/87)^2 + (18000)(287/13)^2 \Rightarrow I = 21/75 \times 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma = n \frac{Mc}{I} \Rightarrow M = \frac{\sigma I}{nc} = \frac{140 \times 21/75 \times 10^6}{12 \times 287/13} = 88/4 \times 10^6 \text{ N.mm} = 88/4 \text{ kN.m}$$

۴۶-۶. مثال ۶-۱۲ را با تغییر h به ۱۰۰ میلی متر، مجدداً حل نمایید.

(الف)

$$S = \frac{bh^3}{6} = \frac{(0/05)(0/1)^3}{6} = 8/33 \times 10^{-6} m^4$$

$$\sigma = \frac{M}{S} = \frac{2083 \times 10^{-3}}{8/33 \times 10^{-6}} = 25 MPa$$

(ب)

$$\bar{r} = 0/25 m, \quad r_o = 0/25 + 0/05 = 0/3 m, \quad r_i = 0/2 m$$

$$R = \frac{h}{\ln \left(\frac{r_o}{r_i} \right)} = \frac{1}{\ln \left(\frac{0/3}{0/2} \right)} = 0/24663 m$$

$$\sigma_i = \frac{M(R - r_o)}{r_o A (\bar{r} - R)} = \frac{2083 \times 10^{-3} (0/24663 - 0/2)}{(0/2)(0/05)(0/25 - 0/24663)} = 28/8 MPa$$

$$\sigma_o = \frac{M(R - r_o)}{r_o A (\bar{r} - R)} = \frac{2083 \times 10^{-3} (0/24663 - 0/3)}{(0/3)(0/05)(0/25 - 0/24663)} = -22 MPa$$

(پ)

$$\bar{r} = 0/075 m, \quad r_o = 0/125 m, \quad r_i = 0/025 m$$

$$R = \frac{0/1}{\ln \left(\frac{0/125}{0/025} \right)} = 0/06213 m$$

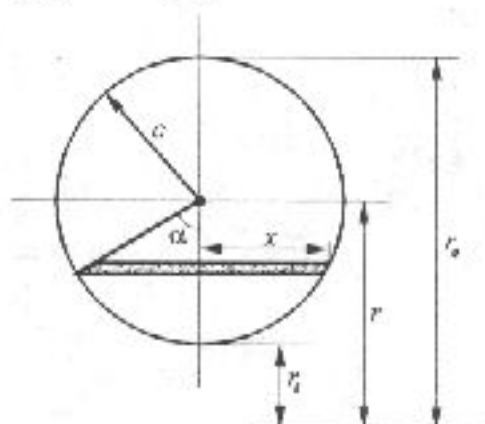
$$\sigma_i = \frac{2083 \times 10^{-3} \times (0/06213 - 0/025)}{(0/025)(0/05)(0/1287)} = 48/1 MPa$$

$$\sigma_o = \frac{2083 \times 10^{-3} \times (0/06213 - 0/125)}{(0/125)(0/05)(0/1287)} = -16/28 MPa$$

۴۷-۶. معادله ۶-۲۳ را به دست آورید.

$$R = \frac{A}{\int_A \frac{dA}{r}} \quad A = \pi c^2$$

$$\int_A \frac{dA}{r} = \int \frac{r \times dr}{r} = \int_0^\pi \frac{rc \sin \alpha}{\bar{r} + c \cos \alpha} c \sin \alpha d\alpha$$

$$= \int_0^{2\pi} \frac{\gamma c^2 (1 - \cos^2 \alpha)}{\bar{r} + c \cos \alpha} d\alpha = \gamma \int_0^{2\pi} \frac{c^2 - c^2 \cos^2 \alpha + \bar{r}^2 - \bar{r}^2}{\bar{r} + c \cos \alpha} d\alpha$$

$$= \gamma \int_0^{2\pi} \left(\frac{c^2 - \bar{r}^2}{\bar{r} + c \cos \alpha} + \bar{r} - c \cos \alpha \right) d\alpha = \gamma \pi (\bar{r} - \sqrt{\bar{r}^2 - c^2})$$

$$R = \frac{\pi c^2}{\gamma \pi (\bar{r} - \sqrt{\bar{r}^2 - c^2})} = \frac{\bar{r} + \sqrt{\bar{r}^2 - c^2}}{\gamma}$$

۴۸-۶. مطلوب است تعیین بزرگترین لنگر خمشی که می‌تواند بر یک تیر منحنی، نظیر چیزی که در شکل ۶-۲۵ الف نشان داده شده است، با $\bar{r} = ۱۰۰$ میلی‌متر وارد گردد. سطح مقطع تیر، دایره شکل با قطر ۶۰ میلی‌متر و تنش مجاز مساوی ۷۰ نیوتن بر میلی‌متر مربع می‌باشد.

$$R = \frac{\bar{r} + \sqrt{\bar{r}^2 - c^2}}{\gamma} = \frac{۱۰۰ + \sqrt{۱۰۰^2 - ۳۰^2}}{\gamma} = ۹۷/۷ \text{ mm}$$

$$\sigma = \frac{M(R - r)}{rA(\bar{r} - R)} \Rightarrow M = \frac{\sigma r A (\bar{r} - R)}{R - r}$$

$$M_c = \frac{۷۰ \times ۱۳۰ \times \pi (۳۰)^2 \times (۱۰۰ - ۹۷/۷)}{۹۷/۷ - ۱۳۰} = - ۱۸۳۲ \text{ N.m}$$

$$M_t = \frac{۷۰ \times ۷۰ \times \pi (۳۰)^2 (۱۰۰ - ۹۷/۷)}{۹۷/۷ - ۷۰} = ۱۱۵۰ \text{ N.m}$$